

Bijlage 4: Berekening van de restafvaldoelstelling

Voor elke Belfius-cluster werd de mediaan bepaald van het huishoudelijk restafval per inwoner. De mediaan vormt de basis voor de doelstelling, zodat zeer lage of zeer hoge restafvalcijfers in een bepaalde cluster geen impact hebben op het streefdoel. Het is bovendien realistisch om aan te nemen dat elke gemeente in die cluster haar restafvalhoeveelheid kan terugdringen tot op de mediaan.

Om de robuustheid van het cijfer te verhogen, werd de mediaan bepaald voor drie opeenvolgende jaren (2012, 2013 en 2014). Dat gemiddelde per cluster is terug te vinden in tabel 16 (gemiddelde mediaan 2012-2013-2014) en wordt gebruikt om de nieuwe doelstelling voor het ingezamelde restafval van huishoudens in te vullen.

In de clustering die Belfius hanteert, komen alle grote en regionale steden in één cluster terecht. Voor het afvalbeleid zijn deze steden onderling nog te verschillend om voor heel deze cluster één doelstelling te formuleren. Daarom werd aan de Belfius-bank een verdere onderbouwde opsplitsing van deze cluster gevraagd. De cluster V15 "Grote en regionale steden" kan verder onderverdeeld worden in drie verschillende clusters. De doelstellingen werden berekend op basis van deze opsplitsing:

V15a	Antwerpen, Gent, Leuven
V15b	Genk, Roeselare
V15c	Aalst, Sint-Niklaas, Kortrijk, Mechelen, Brugge, Turnhout, Hasselt, Oostende

Het vergelijkbare bedrijfsrestafval dat lokale besturen inzamelen volgens de uitzonderingsbepaling op het contract (artikel 4.3.2 en artikel 6.1.1.4 van het VLAREMA) kunnen ze niet meer administratief scheiden. Concreet wil dat zeggen dat bedrijfsafvalstoffen die naar aard, samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar zijn met huishoudelijke afvalstoffen en die samen met het huishoudelijk afval worden ingezameld door de gemeente, niet meer afgesplitst mogen worden van de cijfers voor het huishoudelijk afval. Zowel de doelstelling als de monitoring zal toegepast worden op de totale hoeveelheid afvalstoffen die in opdracht van de gemeente wordt ingezameld.

Alleen als een lokaal bestuur gelijkaardige bedrijfsrestafvalstoffen inzamelt conform punt 4.1.2, kunnen die hoeveelheden geregistreerd worden als bedrijfsafval in plaats van als huishoudelijk afval. De gemeenten volgen voor de registratie en rapportering van die afvalstoffen en voor hun administratieve verplichtingen als inzamelaar (IHM) dezelfde regels als privaatrechtelijke inzamelaars.

Nu gemeenten ook de inzameling van vergelijkbare bedrijfsrestafvalstoffen in hun cijfers van het restafval moeten integreren, zal de hoeveelheid restafval hoger uitvallen. Om dat te compenseren, wordt aan elke cluster een hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsrestafval toegekend. Dat cijfer is gebaseerd op het aantal bedrijven dat een actieve vestiging heeft in de gemeente, en hun geschatte afvalstoffenproductie. De bron voor die informatie is de Verrijkte Kruispuntbank voor Ondernemingen (export VKBO, d.d. 7 april 2015). Alle actieve Vlaamse vestigingen werden gekoppeld aan het aantal werknemers per vestiging en de economische sector waarin ze actief zijn. De analyse hield alleen rekening met bedrijven met minder dan tien werknemers. Dat is veruit de grootste groep (ongeveer 95 procent van alle vestigingen) en de meest relevante groep voor de productie van vergelijkbare bedrijfsrestafvalstoffen.

Per Belfius-cluster werd het aantal bedrijven per inwoner in kaart gebracht. Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen de sectoren horeca, kleinhandel en andere. Horeca en kleinhandel komen afzonderlijk aan bod. Het zijn sectoren met een relatief hoge hoeveelheid bedrijfsrestafval, die vaak gebruikmaken van de gemeentelijke inzamelkanalen.

De bedrijven (horeca, kleinhandel en andere) worden ingedeeld in drie dimensieklassen: bedrijven met 0 werknemers (dimensie 0), met 1-4 werknemers (dimensie 1) en met 5-9 werknemers (dimensie 2). Aan elk van die dimensieklassen wordt een hoeveelheid bedrijfsrestafval toegekend.

Het uitgangspunt is dat horecabedrijven van dimensie 2 (5-9 werknemers) de maximale hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsrestafval per twee weken produceren (800 kg/jaar). Van dimensie 1 (1-4 werknemers) en dimensie 0 (zonder werknemers) wordt verondersteld dat ze telkens een zak minder produceren om de twee weken (dimensie 1= 3 zakken (600 kg/jaar), dimensie 0= 2 zakken (400 kg/jaar)).

Voor kleinhandel wordt aangenomen dat bedrijven van dimensie 2 (5-9 werknemers) maximaal drie zakken bedrijfsrestafval produceren per tweewekelijkse ophaling. Bedrijven van dimensie 1 (1-4 werknemers) produceren maximaal twee zakken, en bedrijven van dimensie 0 (0 werknemers) één zak (200 kg/jaar).

Voor de 'andere' bedrijven is het uitgangspunt dat bedrijven zonder werknemers geen extra bedrijfsrestafval produceren naast het gangbare huishoudelijke afval. De bedrijven van dimensie 1 (1-4 werknemers) produceren een halve zak om de twee weken extra en bedrijven met 4-9 werknemers één zak om de twee weken.

Samengevat geeft dat het volgende:

- horeca: dim 0= 400 kg/jaar; dim 1= 600 kg/jaar; dim 2= 800 kg/jaar;
- kleinhandel: dim 0= 200 kg/jaar; dim 1= 400 kg/jaar; dim 2= 600 kg/jaar;
- andere: dim 0= 0 kg/jaar; dim 1= 100 kg/jaar; dim 2= 200 kg/jaar.

Om aan elke cluster forfaitair een bijkomende hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsrestafval toe te kennen, moet het aantal bedrijven per inwoner in elk van de clusters voor de drie sectoren en de drie dimensieklassen vermenigvuldigd worden met bovenstaande hoeveelheden. Dit getal (extra voor bedrijfsafval in tabel 16) vormt de compensatie voor de inzameling van het vergelijkbaar bedrijfsrestafval in de doelstelling. Het geeft op een onderbouwde wijze een inschatting van de hoeveelheid vergelijkbaar bedrijfsrestafval die lokale besturen in elk van de clusters kunnen inzamelen.

In de berekeningen is tevens rekening gehouden met de gemeenten die op 1/1/2019 fusioneren. Voor het berekenen van de mediaan en het bedrijfsafval van de fusiegemeenten werd het gewogen gemiddelde van de hoeveelheden restafval en bedrijfsafval van de vroegere gemeenten genomen.

De nieuwe doelstelling per cluster is de som van het deel huishoudelijk afval en de compensatie voor het vergelijkbaar bedrijfsrestafval. Om het aantal verschillende doelstellingen binnen Vlaanderen te beperken, worden clusters met gelijkaardige doelstellingen samengevoegd door het berekenen van het gemiddelde.

Cluster	Gemiddelde mediaan 2012-2013-2014 (kg/inw)	Extra voor bedrijfsafval (kg/inw)	Som (kg/inw)	Nieuwe doel- stelling (kg/inw)
Woongemeenten met vergrijzende bevolking	105,66	7,21	113	113
Gemeenten in de stadsrand met hoge inkomens en vergrijzende bevolking	113,94	7,83	122	122
Woongemeenten met hogere inkomens	115,87	6,82	123	122
Woongemeenten met toenemend aantal jongeren	122,43	7,13	130	130
Goeduitgeruste gemeenten en kleine steden met vergrijzende bevolking	121,29	9,18	130	130
Gemeenten in de stadsrand met hogere inkomens en toenemend aantal jongeren	125,11	6,02	131	130
Goeduitgeruste gemeenten en kleine steden met toenemend aantal jongeren	128,16	7,81	136	136
Gemeenten met economische activiteit en vergrijzende bevolking	128,11	7,89	136	136
Landelijke woongemeenten met eerder vergrijzende bevolking	128,69	8,60	137	136
Landbouwgemeenten	132,36	8,38	141	141
Gemeenten en kleine steden met centrumfunctie en economische activiteit	131,39	9,67	141	141
Gemeenten in de stadsrand met economische activiteit en toenemend aantal jongeren	143,26	7,68	151	152
Gemeenten met groter bevolkingsaantal en economische activiteit	143,55	7,89	151	152
Landelijke woongemeenten met hogere inkomens	144,99	7,49	152	152
Grote en regionale steden (Aalst, Sint-Niklaas, Kortrijk, Mechelen, Brugge, Turnhout, Hasselt, Oostende)	147,47	11,66	159	159
Grote en regionale steden (Genk, Roeselare)	148,46	10,77	159	159
Grote en regionale steden (Antwerpen, Gent, Leuven)	181,71	11,17	193	193
Kustgemeenten	239,65	18,44	258	258
Vlaanderen				138

Tabel 1: Berekening doelstelling op lokaal niveau voor het huishoudelijk restafval en vergelijkbaar bedrijfsrestafval

